

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. I. Vtrum Incarnatio quoad Substantiam spectata, fuerit Præmium
alicujus Meriti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

mitat, utpote peccaminosa, non poterat inesse Christo.

332. Quapropter constat, quoad solum appetitum sensitivum, & quoad simplicem complacentiam vel displicentiam potuisse Christum ha-

bere actus contrarios voluntati divinae, qui tamen ipsi non fuerunt obiective mali, & poterant liberè à Christo admitti; & hac ratione conciliantur ea quae pro ratione dubitandi adducta fuerunt.

CAPUT VII.

DE PRÆMIIS MERITORUM CHRISTI. CONTROVERSIA I.

Virum Incarnatio, quoad substantiam spectata, fuerit primum alicujus Meriti.

Supponendum est contra Origenem, Animam Christi non praexistisse tempore, ante unionem cum corpore & Verbo: item contra Photinum & Nestorium, hunc hominem Jesum, non praexistisse tempore, antequam uniretur Verbo. Luc. 1. *Quod nasceretur ex te sanctum, vocabitur Filius Dei.* quae verba semper intellexit Ecclesia, quod in primo instanti conceptionis fuerit illa Humanitas unita Verbo, & ille Homo fuerit Filius Dei. Hoc supposito

333. Difficultas praesens duplex est, alia circa ipsam Substantiam Incarnationis, alia circa circumstantias, & quaritur, An & Quomodo potuerint esse Praemium Meritorum Christi. Procedit autem quaestio imprimis de potentia ordinaria; hoc est, de connaturali modo operandi & premiandi, & deinde de potentia absoluta. Procedit item quaestio de Merito condigno, & de merito congruo: denique procedit de merito habente se ad primum ordinario modo, hoc est, tanquam causam moralem illius, vocaturque meritum attractivum; & de merito non habente se tanquam praexistens ad primum, sed potius inverso modo, ita ut Meritum esset posterius praemio, vocaturque Meritum compensativum, vel Compensationis, vel Meritum in Spe. Hoc genus Meriti daretur, quando primum jam esset anticipatum: v. g. si quis militi daret gladium ad generose pugnandum, ita ut gladius sit illius primum, eo quod à premiante praevideatur bene usus gladio. Vno verbo, sicut potest merces pro labore solvi anteaquam ad laborem, licet ordinariā viā solvatur post laborem, ita non repugnat primum solvi ante meritum existens, sed intuitu & spe certae meriti: est enim maxima similitudo inter Mercedem & Praemium, & hoc solum est discrimen, quod Merces ex pacto solvatur, & inducat obligationem vel laborandi, vel acceptam mercedem restituendi; Praemium

autem non solvitur ex pacto, sed liberalitate; quamvis haec diversitas non semper attendatur, sed saepe confundantur; nam ipsa S. Scriptura saepius utitur nomine *Mercedis*, quando loquitur de Praemio, & Deus ipse dicit: Ego sum Merces tua. Hoc genus Meriti compensationis agnovit P. Aegidius Conink de actibus Supernaturalibus d. 8. quae est de Merito, dub. 7. à n. 116. ejusdem obiter mentionem facit Lugo d. 27. de Incarn. s. 3. n. 35. Ruiz de Montoya diff. 6. de Praedest. sect. 2. n. 14. Acerrimè illud propugnârunt aliquoties duo primarij Professores, ut narrat Oviedo, quorum unus fuit Collegij Complutensis P. Joannes Antonius Vfon. Tandem hoc meritum Compensationis asserit P. Theophylus Raynaudus. ejusdem Meriti patronum se ostendit Hispanus Recentior, saepius jam adductus, qui hic supponit ex dicendis de Merito, quod Principium Meriti possit de potentia absoluta cadere sub Merito, unde dedit, posse aliquem de potentia absoluta mereri de condigno primam Gratiam, prout etiam sentit Conink, innixus Merito compensativo. Novissimè illud agnoscit P. Didacus Avendanno infra citandus. Haec praemittere volui, ad parandam viam illis, quae infra dicturus sum circa Merita progenitorum Christi, eorumque praesuppositione aut dependentia à Meritis Christi. Nunc

334. Dicendum est primò. Christus non meruit, nec mereri potuit, merito condigno antecedente, Unionem hypostaticam. Probatur. Merita Christi acceperunt suam dignitatem ab ipso Verbo unito: ergo unio hypostatica non potuit esse primum posterius meritis. Probatur Conseq. Praemium posterius meritis condignis praesupponit merita ut dignificata: ergo merita praesupponebant Unionem hypostaticam: sed non potest idem esse prius & posterius naturâ respectu ejusdem, ut ex Philosophia suppono: Ergo, &c.

335. Di-

335. Di-

335. Dicendum 2. Defacto non accepit Christus Vnionem hypostaticam in primum aliquis meriti de congruo. Est Sententia S. Augustini. Est autem Sensus Conclusionis, quod defacto non elicerit anima Christi aliquos actus meritorios pro priori natura, antequam esset unita Verbo. Hoc, inquam, meritum negat S. Augustinus *tr. 82. in Jo.* Neque, inquit, illam susceptionem hominis vlla merita præcesserunt, sed ab illa susceptione merita ejus cuncta cæperunt. Ecce! diserte negat miraculosam illam præcedentem operationem: connaturaliter enim operationes sunt suppositorum, & præsupponunt subsistentiam seu naturam subsistentem. Idem habet *lib. 2. de peccatorum meritis & remissione.* Neque enim, inquit, & ipse ita Verbo Dei conjunctus, ut ipsa conjunctione vnus Filius Dei, & idem ipse vnus Filius hominis fieret, præcedentibus suæ voluntatis meritis fecit. Ratio Conclusionis est, quia nullum exstat fundamentum asserendi hoc miraculum, etiam si demus illud possibile esse, de quo non est in præfenti disputandum. Quod autem esset miraculum, patet; quia, ut dixi, natura non est connaturale operari, nisi prius sit posita in statu completo, adeoque supposita; quam rationem egregie etiam adnotavit S. Hilarius *lib. 11. de Trinit. Consequens*, inquit, & posterior causa, nunquam refertur; & prior sit, quia meruisse aliquid posterius est, quam esse, qui possit mereri. Mereri enim ejus est, qui sibi ipse meriti acquirendi auctor existat.

336. Obijci possent primo, duo loci S. Scripturæ. Primus est in *pl. 44. Dilexisti Justitiam & odisti iniquitatem, propterea vnxit te Deus oleo lætitiæ.* per Vnctionem autem intelligit S. Augustinus assumptionem in Deum. Secundus locus est *Apoc. 5. vbi Agnus occisus dicitur esse dignus accipere divinitatem.* Ad primum Respondetur, per Vnctionem, ex communiore interpretatione intelligi gloriam corporis, & cetera accidentalia gaudia Christi. Quod si S. Augustinus de Vnctione hypostatica intellexit, negavit tamen esse primum, sed voluit esse medium ordinatum ad actus Justitiæ, ut sensus sit: *in eum finem te assumpsi, ut diligeres Justitiam, &c.* Ceterum ille locus qui Augustino tribuitur, non est Augustini, sed alterius, ut ostendit Raynaudus *n. 167.*

Ad secundum locum *2.* Eum non posse intelligi de acceptione divinitatis secundum se, alioquin primum post passionem facta esset assumptio: intelligendus ergo necessarii est de manifestatione Divinitatis. Taceo quod, ut observat P. Ribera, plerique Græci Codices legant *Divinitas*, pro *Divinitatem*, additque sibi verisimile esse, quod festinans librarius pro *Divinitas*, scripserit; *Divinitas*: deinde alij ad corrigendum solacismum scripserint; *Divinitatem*: quæ sanè est conjectura valde rationabilis.

337. Obijci posset 2. Angeli & primi parentes ex communiore Sententia meruerunt de congruo primam gratiam Sanctificantem, & quidem ordine miraculosè inverfo: connaturalius

enim illa opera præsupposuissent gratiam Sanctificantem, tanquam radicem operationum operaturalium: ergo pari modo dici potest, quod hoc connaturaliter Vnio hypostatica deberet præcedere merita, Deus tamen voluerit Vnionem esse primum meritorum, & hæc existere pro priori natura. *2.* Negando paritatem. nam de Causa sanctificante hoc facilius intelligitur & conatur: quia ipsa non debetur Naturæ tanquam principium vniuersale ad operandum, sed præsupponit suppositum jam naturaliter operativum horum actionum naturalium, & substantialiter completum: neque infertur Naturæ aliqua violentia, negando illi gratiam pro priori ligno ad operationes indebitas supernaturales. Præterea, hæc operationes supernaturales per se loquendo negant procedere à gratia sanctificante, tamque præsupponant, contrarium tamen non habet pro miraculo; quia necesse erat, ut quibus operabilissimè fieret, nempe quando peccatores cuncti actus supernaturales, & quando adulti se disponunt ad Baptismum.

338. DICO 3. Neque merito compensativo potuit Christus mereri de condigno Vnionem hypostaticam. Hæc Conclusio re ipsa est contra P. Suarez, qui nixus duplici de intentione scilicet & Executionis, docet, quod merita Christi, & ipse Christus, prout substat de intentione, potuissent mereri Vnionem hypostaticam, ponendam per decretum Executionis. Certè hæc doctrina non potest loqui aut intelligi de alio merito, quam de compensativo: namque genus meriti, ut supra declaratum est, sequitur quidem in executione primum, sed in intentione est prius, & intenditur per ipsum primum, sicut labor intenditur per exhibitionem anticipatam mercedis. Nunc præscindendo à duplici hæc decreto, Probatur Conclusio. Primum docet realiter distingui ab eo, cuius est primum: ergo primum condignum debet distingui realiter tantum ab ipso opere bono secundum se spectatum, sed etiam à dignitate ipsius operis: atque Vnio hypostatica dignificat ut *Quo*, opera Christi debet realiter distingui ab eo, quod se habet per modum motivi allicientis ad dandum tale primum, de quod est mensura, cum qua debet proportionari primum: sed huiusmodi motivum & mensura est ipsa dignitas operis, & quidquid illam dignitatem constituit: ergo primum debet ab illius omnibus distingui.

339. Ex hac argumentatione deducitur, quod etiam repugnet, purum hominem mereri primum Gratiam Sanctificantem de condigno, ne quidem Merito compensativo, ut habet communis Theologorum. Ratio est, quia etiam si concedamus, quod Meritum compensativum possit esse effectus præmij anticipati, adeoque primum potest intelligi principium meriti, hoc tamen non potest intelligi de principio meriti quod sit forma dignitatis operis: hæc enim non est solummodo primum

CONTROVERSIA II.

An ex meritis Christi Beatissima Virgo meruerit circumstantiam Maternitatis : & an ceteri progenitores Christi circumstantiam Stirpis.

§. I.

Vtrum B. V. promeruerit Maternitatem de Condigno.

Affirmasse videntur Marsilius & S. Bonavent. apud Suarez. Fundamentum affirmandi erant locutiones Patrum, quibus B. Virgo pronuntiatur digna fuisse, quæ Mater fieret Filij Dei. Sic etiam Ecclesia in quadam oratione canit. *Vi dignum Filij tui habitaculum effici mereretur, Spiritu S. cooperante preparasti.* Hæc sententia, quamvis communiter rejiciatur, inspecto verborum tenore quibus proponitur, si tamen mens Authorum attendatur, potest verum sensum habere. Pro quo

342. Advertendum est id, quod obiter adverterunt Suarez & Vasquez, esse magnum discrimen inter hæc duo: *Maternitatem de condigno mereri*: & *habere in se dotes qualificantes, quibus talis persona digna reddatur assumi in Matrem Dei*: hæc duo sunt ab invicem separabilia. Sæpè enim aliquis absque omni merito propriè dicto, est dignus assumi ad aliquam excellentiam: v. g. si alicui adolescenti propter natales confertur aliqua dignitas Ecclesiastica, nullo præcedente actu meritatorio. Ratio est, quia Meritum de condigno movet liberalitatem Remunerantis, Idoneitas vero seu dignitas movet Providentiam & Justitiam Gubernatricem.

Imò quod ampliùs est, potest alicui antecederet non solum ad omne Meritum, sed etiam ad omnem Idoneitatem seu Dignitatem decerni & conferri aliqua excellentia seu prærogativa, hac intentione, ut postea primum se reddat illi dignum: sic potest alicui necdum presbytero conferri Beneficium curatum, qui tamen post acceptum Beneficium debet suscipere præbyteratum, & sic se dignum reddere. Sic posset vir Nobilis adoptare filium pauperem, qui deinde redderet se dignum tali adoptione. Sic S. Matheus assumptus est ad Apostolatam, & post assumptionem se dignum reddidit. sic Zachæus assumptus est in familiaritatem Christi, & post assumptionem se dignum reddidit. Nunc

343. DICO 1. Beatissima Virgo non meruit Maternitatem de condigno. Probatur. Nam merita B. Virginis fuerunt condignè præmiata Gratiâ sanctificante, quam per omnia sua merita auxit: ergo quicquid ultra illam accepit, erat ultra condignum: ergo & Maternitas.

344. DICO 2. Beatissima Virgo fuit condignè disposita, seu dispositivè digna, dignèque

pium efficiens, sed principium formale & constitutum operis in ratione digni tali premio, & hoc ad minimum volunt Theologi cum S. Thoma, quando negant, principium meriti posse cadere sub Merito. In hoc etiam sensu dixit S. Augustinus c. 25. de Moribus Eccles. Cathol. quòd præmiu non possit præcedere meritum, & prius homini dari quàm dignus est: nempe quia dignitas operis debet esse distincta à premio.

Vtrum autem possit vnio hypostatica cadere sub Merito compensativum de congruo, est major ratio dubitandi. Affirmat Raynaudus, contra quem

340. DICO 4. Repugnat, Vnionem hypostaticam esse præmiu de congruo Meritorum Christi. Probo Conclusionem. Vel enim consideramus actum Christi meritorium præcisè secundum se, vel prout dignificatum à Verbo: in neutra consideratione potest mereri vnionem hypostaticam de congruo. Non quidem in prima acceptione: quia non potest taxari præmiu de congruo, nisi præsupponatur status Personæ ejusque conditio, cum qua debet habere proportionem etiam præmiu de congruo, nam quod respectu inferioris habet rationem meriti de congruo, in superiore posset habere rationem meriti de condigno, & quod respectu superioris est præmiu de congruo, respectu inferioris propter nimium excessum nullam habebit proportionem, nec poterit esse præmiu de congruo, ut superioris notavi, ergo non potest taxari præmiu determinatum de congruo cum præcisione à dignitate Personæ. Sed neque in secunda consideratione potest habere rationem præmiu de congruo. Nam respectu operum Christi ut dignificatorum, nullum est excogitabile præmiu de congruo: cum enim sint infiniti Valoris, merentur de condigno omne præmiu excogitabile: ergo nullum potest illis quæ talibus dari præmiu de congruo, quia hoc deberet esse majus, quàm præmiu de condigno.

341. DICO 5. Antiqui Patres, qui præcesserunt tempore Christum, ne quidem de congruo promeruerunt substantiam Incarnationis, ita ut defacto illam in præmiu acceperint. Ita communis contra Suarez. Probari posset Conclusio ex improportione talis præmiu cum puro homine, sed hoc prætermisso, probatur melius ex eo, quia ut dicemus, omnia dona supernaturalia antiquorum fuerunt præmia Meritorum Christi: sed merita Christi ut condigna, constituuntur formaliter per vnionem hypostaticam, ut dictum est: ergo merita antiquorum Patrum fuerunt præmia Meritorum Christi, ut includentium vnionem hypostaticam: ergo ipsa Vnio non fuit præmiu Meritorum antiquorum PP. quia non possunt sibi duo esse mutuo præmia.

••••• (o) •••••